

הרעיון היהודי

משיעורי הרב יהודה קרויזר שליט"א
בהוצאת ישיבת "הרעיון היהודי"
רח' שמריה 11 ת.ד. 6918 ירושלים
02-5823540

ט"ז

לע"נ

שלמה ז"ל בן יהודה הי"ו
ישי ז"ל בן יהודה הי"ו
אחיה ז"ל בן שלום הי"ו
איתן יצחק ז"ל בן ברוך הי"ו
צופיה ז"ל בת מטילדה הי"ו

מנחת סולת

המביאים

יחיד.^א

הסיכה

נדר או נדבה.^ב

המרכיבים

סולת חיטים, שמן, לבונה.^ג

מהיכן מביאים

מהארץ או מחוץ לארץ.^ד

כמות הסולת

לא פחות מעשרון, ויכול המקריב להוסיף עוד עשרונים ובתנאי שלא יביא יותר משישים עשרונים בכלי אחד.

עישרון: 2,488 סמ"ק – ר"ח נאה

4,300 סמ"ק – חזו"א.^ה

כמות השמן

לוג שמן לכל עישרון.

לוג שמן: 345 סמ"ק – ר"ח נאה.

597 סמ"ק – חזו"א.^ו

כמות הלבונה

קומץ לבונה אחד לכל המנחה.

קומץ = שני זיתים.

זית = 28.8 סמ"ק – ר"ח נאה.

49.8 סמ"ק – חזו"א.^ז

סוג החיטים

מביאים חיטים מהארץ או מחוץ לארץ, מתבואה חדשה לאחר הקרבת מנחת העומר ומנחת שתי הלחם. אם הביאו את מנחת הסולת מהתבואה החדשה לפני הקרבת מנחת העומר, המנחה פסולה, ואם הביאו את מנחת הסולת אחרי הקרבת מנחת העומר ולפני הקרבת מנחת שתי הלחם, המנחה כשרה. אפשר להביא חיטים גם מתבואה ישנה, ובלבד שיהיו חיטים מובחרים.

את החיטים מביאים לכתחילה משדה מובחרת: שמספיקים לה מי גשמים ואינה צריכה תוספת השקיה בידי אדם, שאינה צריכה זיבול, שאין נטועים בה אילנות, ושנזרעת רק כל שנתיים, שבעים יום לפני פסח.^ח

^א רמב"ם מעשה הקורבנות פי"ב ה"ד.

^ב רמב"ם מעשה הקורבנות פי"ב ה"ד, על ההבדל בין נדר לנדבה עיין ברמב"ם מעשה הקורבנות פי"ד ה"ד-ה.

^ג רמב"ם מעשה הקורבנות פי"ב ה"ב, ז.

^ד רמב"ם איסורי מזבח פ"ו ה"טו.

^ה רמב"ם מעשה הקורבנות פי"ב ה"ה, ז.

^ו רמב"ם מעשה הקורבנות פי"ב ה"ז.

^ז רמב"ם מעשה הקורבנות פי"ב ה"ז.

^ח רמב"ם איסורי מזבח פ"ו ה"יב, טו, פי"ז ה"ד, תמידין ומוספין פי"ז ה"ז.

הסרת הקליפות	לפני הטחינה מסירים את הקליפות מהגרעינים. ^ט
טחינה וניפוי	טוחנים את הגרעינים ומנפים. ^י
שמן	מביאים שמן מהארץ או מחוץ לארץ, לכתחילה מביאים מהמקום המובחר ביותר. ^{יא}
מקום הגידול	לכתחילה מביאים שמן מזיתים שגדלו במטע: שאינו צריך זיבול, שאינו צריך תוספת השקיה בידי אדם, ושלא גדלו זרעים ליד עצי הזית. ^{יב}
גודל הזיתים	לכתחילה מביאים שמן מזיתים שגדלו כל צרכם, אם הביאו שמן מזיתים שלא הגיעו לשליש גידולם השמן כשר. ^{יג}
שמן פסול	השמנים הפסולים הם: שמן מזיתים ששרו אותם במים. שמן מזיתים כבושים או שלוקים. שמן משמרים. שמן שריחו רע. ^{יד}
השמן המובחר	השמן המובחר ביותר למנחות הוא השמן המובחר להדלקת הנרות במנורה, והוא השמן היוצא בכתישה מהזיתים הראשונים המקדימים להתבשל בראש הזית. ^{טו}
הבאה	הנודר מביא את הסולת, השמן והלבונה, כל אחד בפני עצמו בכלי מתכת הראוי לכלי שרת. ^{טז}
הקדשה	המביא את הנסכים מקדישם באמירה ובכך הנסכים מתקדשים בקדושת דמים. ^{יז}
מדידה	את הסולת מודדים במידת העישרון שבמקדש, ואת השמן במידת הלוג שבמקדש. את קומץ הלבונה מניחים בכלי שרת שבמקדש, ובכך הם מתקדשים בקדושת הגוף. ^{יח}
בלילה	יוצקים חלק מהשמן לתוך כלי, על השמן נותנים את הסולת, ועליהם יוצקים חלק נוסף מהשמן וכוללים. ^{יט}
יציקה	מעבירים את הבלילה לכלי שרת ויוצקים את שארית השמן. ^כ
לבונה	על המנחה נותנים קומץ לבונה. ^{כא}

^ט רמב"ם איסורי מזבח פ"ז ה"ה.

^י רמב"ם איסורי מזבח פ"ז ה"ה.

^{יא} רמב"ם איסורי מזבח פ"ו ה"טו, פ"ז ה"ב.

^{יב} רמב"ם איסורי מזבח פ"ו ה"יד.

^{יג} רמב"ם איסורי מזבח פ"ו ה"יד.

^{יד} רמב"ם איסורי מזבח פ"ו ה"יד.

^{טו} רמב"ם איסורי מזבח פ"ז ה"ח-יא.

^{טז} רמב"ם מעשה הקורבנות פ"יג ה"ב.

^{יז} רמב"ם איסורי מזבח פ"ו ה"ה, יש אומרים שאפשר להקדיש בלב, עיין באחינעזר ח"ב סימן מט ס"ק ה, רמב"ם מעשה הקורבנות פ"יד ה"ב, משנתקדשו הנסכים בקדושת דמים אינם יוצאים לחולין, אלא אם נטמאו או נפסלו פודים אותם והדמים קדושים, ולפני הפדיון יש בהם מעילה, רמב"ם איסורי מזבח פ"ו ה"ה, מעילה פ"ב ה"ז.

לשיטת רש"י בתמורה כג. ד"ה יאכלו, ולשיטת הר"ן בנדרים ט: ד"ה מביאה, יש להקדיש את המנחה לפני הכנסתה לעזרה ולשיטת תוס' בתמורה כג. ד"ה אוכלין יכולים להקדיש את המנחה אחרי הכנסתה לעזרה.

^{יח} רמב"ם כלי המקדש פ"א ה"ז-יז, מעשה הקורבנות פ"ב ה"ח, פ"יג ה"ה, פסולי המוקדשין פ"ג ה"ח, כשנתקדשו בקדושת הגוף אין להם פדיון, ונפסלים במגע של טבול יום ומחוסר כיפורים, ונפסלים בלינה, לשיטת רש"י בזבחים כ: נפסלים גם ביוצא, ולשיטת תוס' שם נפסלים ביוצא רק לאחר קמיצה, רמב"ם איסורי מזבח פ"ו ה"ד-ה, אבות הטומאות פ"א ה"יג.

^{יט} רמב"ם מעשה הקורבנות פ"יג ה"ה, עיין בחזו"א מנחות סימן כה ג ד"ה ויש, שצריך לתת את המתנה הראשונה של השמן בכלי שרת.
^כ רמב"ם מעשה הקורבנות פ"יג ה"ה, לדעת המשנה למלך שם אין שיעור לשלושת מתנות השמן, ואם ירצה לרבות באחת ולמעט באחרת הרשות בידו.

לדעת החזו"א במנחות סימן כה ס"ק א, כ, במתנה הראשונה והשלישית של השמן נותנים כזית, ואת שארית השמן נותנים במתנה השנייה לפני הבלילה.

^{כא} רמב"ם מעשה הקורבנות פ"יג ה"ז, פ"יג ה"ה.

	מוליכים את המנחה אל הכוהן. ^{כב}	הולכה
הגשה	הכוהן מוליך את המנחה אל המזבח, ומגיש את הכלי שבתוכו המנחה אל חודה של קרן דרומית מערבית של המזבח. ^{כג}	
	הכוהן מזיז את כל הלבונה לצד אחד. ^{כד}	הזזת הלבונה
קמיצה	הכוהן קומץ ממקום שאין בו לבונה ושיש בו הרבה שמן. ^{כה}	
מחשבת הכוהן	בזמן הקמיצה הכוהן צריך לחשוב לשם שישה דברים:	
	<ol style="list-style-type: none"> 1. לשם מנחה זו. 2. לשם בעל המנחה. 3. שהמנחה להשם ברוך הוא – לכבוד ה' יתברך. 4. שיקטירו לאישים – שכוונתו לשרוף את הקומץ לגמרי על האש. 5. שהקטרתו לריח בלבד – שכוונתו להעלות את ריח שריפת הקומץ מעל המזבח ולא לשרוף את הקומץ בעזרה ואחר כך להעלותו על המזבח. 6. שריח זה נחת רוח לפני ה' – לעשות נחת רוח לה' בזה שנעשה רצונו.^{כו} 	
עמידת הכוהן	הקמיצה נעשית בעמידה, בכל מקום בעזרה. הכלי שממנו קומצים יכול להיות בידו השמאלית של הכוהן או בידו של כוהן אחר או על ריצפת העזרה. ^{כז}	
כיצד קומצים	הכוהן מחזיק את כף ידו הימנית בצורה מאונכת, כשהצד החיצוני של כף היד כלפי ימינו והצד הפנימי של כף היד כלפי שמאלו.	
	הכוהן מוריד את ידו לסולת כשהזרת נכנסת ראשונה. כשכל כף היד בתוך הסולת הכוהן מקפל את שלשת אצבעותיו, אצבע, אמה וקמיצה, על כף ידו. לדעת הרמב"ם הכוהן מקפל את ארבעת אצבעותיו על כף ידו. כמות הסולת הנמצאת בין האצבעות לכף היד היא שיעור הקמיצה. ^{כח}	
קמיצה לא נכונה	אם הכוהן הכניס את ראשי אצבעותיו בסולת כשכף ידו כלפי הסולת וקמץ, או שקמץ מהצדדים כגון שנתן את גב ידו על הסולת והוליך את ידו עד שנכנסה הסולת דרך צידו לתוך ידו, או שהכניס את אצבעותיו בסולת וגב ידו כנגד הסולת וקמץ, לא יקטיר, ואם הקטיר הורצה. ^{כט}	
תוספת בקומץ	אם הכוהן הוסיף בקומץ, כגון שהרחיק את אצבעותיו וקמץ, הרי זה פסול. ^ל	
כמות הקומץ	הקומץ חייב להיות לפחות בגודל של שני זיתים, פחות מגודל זה הקומץ פסול. ^{לא}	
נתינת הקומץ	הכוהן נותן את הקומץ בכלי שרת ומתכוון לקדשו על ידי נתינתו בכלי הכלי שבו נותנים את הקומץ אסור שיהיה על גבי הקרקע.	
	קומץ שנתנו הכוהן בשני כלים אינו קדוש. ^{לב}	

^{כב} רמב"ם מעשה הקורבנות פי"ג הי"ב.

^{כג} רמב"ם מעשה הקורבנות פי"ב ה"ו, פי"ג הי"ב.

^{כד} רמב"ם מעשה הקורבנות פי"ג הי"ב.

^{כה} רמב"ם מעשה הקורבנות פי"ג הי"ב.

^{כו} רמב"ם מעשה הקורבנות פי"ד הי"א, תוס' מנחות ב. ד"ה כל וד"ה שלא לשמן.

^{כז} רמב"ם ביאת המקדש פי"ה ה"ז-יז, מעשה הקורבנות פי"ב הי"ב-הי"ג.

^{כח} רמב"ם מעשה הקורבנות פי"ג הי"ג, ביאת המקדש פי"ה הי"ח, ליקוטי הלכות למנחות יא., זבח תודה ד"ה הא כיצד.

^{כט} רמב"ם מעשה הקורבנות פי"ג הי"ג.

^ל רמב"ם מעשה הקורבנות פי"ג הי"ג.

^{לא} רמב"ם מעשה הקורבנות פי"ג הי"ד.

^{לב} רמב"ם מעשה הקורבנות פי"ב הי"ג, פי"ג הי"ב.

נתינת הלבונה	הכוהן מלקט את כל הלבונה ונותנה על הקומץ שבכלי. ^ל
העלאה למזבח	הכוהן מעלה את הקומץ והלבונה לראש המזבח. ^{לז}
מליחה	מולחים את הקומץ. ^{לה}
הקטרה	נותנים את הקומץ מתוך כלי שרת על האש שבמערכה הגדולה. ^{לו}
אכילת המנחה	לאחר שהקריבו את הקומץ והלבונה הותרה המנחה באכילה, והיא מתחלקת בין כוהני בית אב של אותו יום. ^{לז}
האוכלים	את המנחה אוכלים כוהנים זכרים, מולים וטהורים. ^{לח}
מקום וזמן	את המנחה אוכלים בעזרה ביום ההקרבה ובלילה שאחריו עד חצות. ^{לט}
צורת האכילה	הכוהן אופה את המנחה והוא אוכל אותה בצורה הטעימה לו ביותר ובלבד שלא יחמיץ את המנחה. אם היה מעט מהמנחה, אוכלים עם המנחה חולין ותרומה כדי שתהיה נאכלת על השובע. אם היה הרבה מהמנחה אין אוכלים עם המנחה חולין או תרומה כדי שלא תהיה נאכלת אכילה גסה. ^מ
הברכה	אכילת המנחה מצוות עשה ולכן הכוהן מברך: אשר קדשנו בקדושתו של אהרון וציוונו לאכול מנחה. ^{מא}
מנחת כוהן	במנחת כוהן אין קמיצה, אלא נותנים מלח על כל המנחה, ומקטירים את כל המנחה על האש. ^{מב}
עבודה בזר	כל העבודות עד ההגשה למזבח כשרות לכתחילה בזר. הגשה למזבח נעשית על ידי כוהן, אם זר הגיש יחזור הכוהן ויגיש, ואם לא חזר הכוהן והגיש המנחה כשרה. מקמיצה ואילך מצוות כהונה ואם עשאן זר המנחה פסולה. ^{מג}
שבת וטומאה	מנחת סולת אינה דוחה שבת וטומאה. ^{מד}

לשאלות וביורורים נוספים בנושא הר הבית ניתן לכתוב למייל
haraayon.hayehudi444@gmail.com
או להתקשר לרב יהודה קרוזר שליט"א, ראש ישיבת "הרעיון היהודי".
המעוניינים להפיץ גליון זה או לקבלו באופן קבוע,
נא לפנות לטל': 02-5823540

^ל רמב"ם מעשה הקורבנות פי"ג הי"ב.

^{לז} רמב"ם מעשה הקורבנות פי"ג הי"ב.

^{לה} רמב"ם מעשה הקורבנות פי"ג הי"ב, איסורי מזבח פי"ה הי"א-יב.

^{לו} רמב"ם מעשה הקורבנות פי"ג הי"ב, פסולי המוקדשין פי"א הי"ו.

^{לז} רמב"ם מעשה הקורבנות פי"ג הי"ד, פי"ב הי"ג.

^{לח} רמב"ם מעשה הקורבנות פי"ג הי"ט.

^{לט} רמב"ם מעשה הקורבנות פי"ג הי"ז-ח.

^מ רמב"ם מעשה הקורבנות פי"ג הי"א, פי"ב הי"ד.

^{מא} רמב"ם מעשה הקורבנות פי"ג הי"ב, מל"מ שם, רמב"ם הלכות תרומות פט"ו הכ"ב, הלכות בכורים פי"א הי"ב, עיין במנחת חינוך מצוה קלד, שרק באכילת כזית מקיימים מצוות עשה של אכילת מנחה.

^{מב} רמב"ם מעשה הקורבנות פי"ב הי"ט, פי"ג הי"ב.

^{מג} רמב"ם מעשה הקורבנות פי"ג הי"ב, פסולי המוקדשין פי"א הי"ז.

^{מד} רמב"ם ביאת המקדש פי"ד הי"ט.